

Innkalling

Utvalg:	Formannskapet
Møtested:	Formannskapssalen
Dato:	13.11.2023
Tid:	Kl. 16:00

Forfall med kortfattet begrunnelse og eventuelle habilitetsspørsmål meldes snarest til møtesekretær på valg@karmoy.kommune.no eller på telefon 52 85 74 21 / 19 / 22. Varamedlemmer møter kun etter nærmere avtale med sekretariatet.

Saksliste

Sak nr.	Sakstittel
105/23	672 Kommuneplanens arealdel 2023 -2032 -Forslag til planprogram og oppstart av planarbeidet
106/23	Kjøp av areal tilknyttet tursti Liarlund
107/23	Forslag om samarbeid med kommune i Ukraina
108/23	Etablering av Haugalandsrådet Interkommunalt politisk råd, og endring av selskapsavtale i Haugaland Vekst IKS
109/23	Samlesak for referatsaker
110/23	Samlesak for spørsmål

Karmøy, 07.11.2023

Leiv Arne Marhaug
Ordfører

Saksbehandler: Oddrun Lund

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
105/23	Formannskapet	13.11.2023

672 Kommuneplanens arealdel 2023 -2032 -Forslag til planprogram og oppstart av planarbeidet

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Formannskapet viser til forslag til planprogram for kommuneplanens arealdel datert 13.11.2023. Formannskapet vedtar at planprogrammet legges ut til offentlig ettersyn; Jf plan- og bygningslovens § 11-13. Høringsperioden settes til 6 uker.
2. Det varsles oppstart av planarbeid og det åpnes for arealinnspill samtidig med høring av planprogrammet. Frist for arealinnspill settes til 08.04.2024.

Saksutredning

Sammendrag

Saken gjelder behandling av forslag til planprogram og oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel, og er en oppfølging av vedtatt planstrategi 2020-2023 KST-sak 60/20.

Forslaget til planprogram følger opp kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi 2021-2030 vedtatt 13.06.2022 KST- sak 53/22, samt nasjonale og regionale føringer for kommuneplanarbeidet; jfr PBL § 11-3. Hovedformålet med kommuneplanen er å styre kommunen som samfunn og organisasjon i en retning som støtter opp under samfunnsdelens visjon: **Sammen skaper vi en bærekraftig og inkluderende kommune.**

Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til menneskene som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine. Kommunens arealforvaltning er et av de viktigste virkemidlene for å sikre omstillingen til en mer bærekraftig samfunnsutvikling. God sammenheng mellom sosial, miljømessig og økonomisk bærekraft er avgjørende for å lykkes.

Sentrale spørsmål i planprogrammet er derfor:

- Hvordan skal vi ta vare på naturen?
- Hvor skal vi handle og jobbe?
- Hvor skal vi bo og leve?

Bakgrunn for saken

Ifølge vedtatt planstrategi 2020-2023 skal kommuneplanen gjennomgå full revisjon med rullering av både kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Karmøy kommune ønsker ifølge planstrategien å styrke kommuneplanen som styringsverktøy. I denne rulleringen har Karmøy kommune derfor valgt å ha selvstendige planprosesser for samfunnsdelen og arealdelen, og behandle samfunnsdelen i forkant av arealdelen; jfr PBL § 11-12.

Kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi ble vedtatt 13.06.2022 - KST- sak 53/22. Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel har tatt mer tid enn forventet, bla som følge av krav om lovlighetskontroll av sluttvedtaket. Dette har fått konsekvenser for oppstart av kommuneplanens arealdel.

Saks- og faktaopplysninger

Denne saken er en oppfølging av vedtatt planstrategi 2020-2023 KST-sak 60/20, vedtatt samfunnsdel 2021-2030 KST- sak 53/22, samt oppnevning av politisk arbeidsutvalg for planarbeidet FSK- sak 126/21. Etter kommunevalget 11.09.2023 må formannskapet oppnevne et nytt politisk arbeidsutvalg.

Ifølge plan- og bygningslovens § 11-5. skal kommunen ha en arealplan for hele kommunen (kommuneplanens arealdel) som viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Kommuneplanens arealdel skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene. Kommuneplanens arealdel skal omfatte plankart, bestemmelser og planbeskrivelse hvor det framgår hvordan nasjonale mål og retningslinjer, og overordnede planer for arealbruk, er ivaretatt.

Hovedfasene i arbeidet med kommuneplanen vil normalt være som følger

1. Oppstartfase – varsel om oppstart, høring av planprogram
2. Fastsetting av planprogram
3. Utarbeiding av planforslag med konsekvensutredning
4. Høring og offentlig ettersyn av planforslag
5. Bearbeiding av planforslag og behandling av eventuelle innsigelser
6. Sluttvedtak i kommunestyret

Før arbeidet starter skal det utarbeides et planprogram; jfr PBL § 4-1. Planprogrammet for arealdelen skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger.

Det er vanligvis kommunestyret som fastsetter planprogrammet, men ifølge plan- og bygningslovens § 11-13 kan kommunestyret delegere denne myndigheten, jf. kommuneloven § 8. I Karmøy kommune har kommunestyret delegert myndigheten til formannskapet å legge forslag til planprogram på offentlig høring.

Forslag til planprogram for kommuneplanens arealdel 2023- 2032 legges frem for behandling i Formannskapet som vedlegg til denne saken. Vedlagt saken er også en «storymap» som er en mobilvennlig kortversjon av planprogrammet som kan deles på ulike digitale plattformer.

Forslaget til planprogram følger opp kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi vedtatt 13.06.2022, samt nasjonale og regionale føringer for kommuneplanarbeidet i tråd med PBL § 11-3. Hovedformålet med kommuneplanen er å styre kommunen som samfunn og organisasjon i en retning som støtter opp under målene i samfunnsdelen.

Kort om planprogrammets innhold

Verdenssamfunnet har erkjent at kloden vår står overfor både en klimakrise og en naturkrise. Parisavtalen 2015 er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. I 2022 ble en ny naturavtale inngått på naturtoppmøtet «COP15» i Montreal. Avtalen er inspirert av Parisavtalen for klima, og inneholder mål om at minst 30 prosent av land og hav på jorden skal bevares innen 2030 og at all natur skal forvaltes bærekraftig.

Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til menneskene som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine. Kommunens arealforvaltning er et av de aller viktigste virkemidlene for å sikre omstillingen til en mer bærekraftig samfunnsutvikling. God sammenheng mellom sosial, miljømessig og økonomisk bærekraft er avgjørende for å lykkes. Kommunen vil i kommuneplanens arealdel legge til rette for at folk skal kunne etablere seg i levende byer, tettsteder og bygder i hele kommunen. Kommunens arealressurser må samtidig forvaltes klokt for å gi glede til nåværende og kommende generasjoner (jfr PBL § 1-1. Lovens formål).

I planstrategi 2020 – 2023 slås det fast at boligbygging, infrastruktur og næringsområder har ekspandert gjennom flere kommuneplanperioder. Dessverre har dette gått på bekostning av naturområder, strandsonen og dyrka mark. Byene og tettstedene har lav tetthet og har vokst utover. I gjeldende kommuneplan (2014-2023) finnes det et stort overskudd av både boligarealer og næringsarealer, og det er ikke et reelt behov for nye utbyggingsarealer i planperioden. Dette kommer tydelig frem i planstrategi 2020-2023, og er også understreket ved rullering av kommuneplanens arealdel i 2008 og 2015. Planstrategien påpeker at nye føringer og ny kunnskap viser at det er nødvendig å styrke vern av kommunens naturgitte ressurser, og konkluderer blant annet med at forholdet mellom vekst og vern av landbruksarealer, natur, friluftsområder og kulturverdier skal være en av hovedprioriteringene i denne rulleringen.

Et av hovedmålene i kommuneplanens samfunnsdel er å utvikle stedsbevisste, levende byer og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige. Kommuneplanens arealdel bør følge opp ved å ha hovedfokus på å legge til rette for fortetting med kvalitet, og en bedre utnyttelse av eksisterende sosial og teknisk infrastruktur, fremfor å legge ut nye utbyggingsområder. Rett virksomhet på rett sted og kort avstand til daglige gjøremål vil bidra til at samfunnets fellesfunksjoner er mest mulig tilgjengelig for alle, og at trafikksystemene ikke overbelastes.

I arbeidet med ny kommuneplan er det derfor viktig å utarbeide et godt kunnskapsgrunnlag for de beslutningene som skal tas.

- Hvordan skal vi ta vare på naturen?
- Hvor skal vi handle og jobbe?
- Hvor skal vi bo og leve?

Disse tre viktige og overordna spørsmålene berører ulike plantema som anbefales behandlet:

Landbruks- natur og friluftformål, kulturlandskap
Sjøarealene
Klima, miljø og mobilitet

Bærekraftige byer og lokalsamfunn
Sosial infrastruktur
Næring og arealkrevende handel

Boliger og bomiljø
Fritidsbebyggelse og turisme
Grønnstruktur

Under hvert delkapittel i planprogrammet er teksten delt inn i «*her er vi*» (utfordringsbilde og muligheter), «*Hit vil vi*» (vedtatte mål og føringer), og «*hvordan når vi målene*».

Fremdrift og medvirkning

Kommuneplanen må forankres godt politisk i alle faser av planarbeidet. Kommunen må i den innledende fasen avklare den interne organiseringen av arbeidet, både administrativt og politisk. Dette er nærmere redegjort for i forslag til planprogram. Planprogrammet inneholder også opplegg for medvirkning og fremdrift for planarbeidet, samt oppgaver og utredningsarbeid som skal gjennomføres.

Stipulert tidsbruk på denne type planprosess er gjerne et par år, men avhenger av flere faktorer. Det er et omfattende planarbeid kommunen har foran seg i denne rulleringen der de fleste arealbrukstema skal gjennomgås. Det legges opp til følgende fremdrift

Forslag til planprogram har vært på intern høring i kommuneadministrasjonen, samt gjennomgått i politisk arbeidsutvalg sitt møte 19.10.2023. før den er lagt frem for formell behandling i formannskapet.

Det legges opp til min 6 ukers høring av planprogrammet. Det varsles oppstart av planarbeidet samtidig med høring av planprogrammet i tråd med PBL § 11-12., og det åpnes for arealinnspill. Frist for arealinnspill settes til 08.04.2024.

Politiske prosesser kan virke fremmedgjørende for dem som ikke kjenner dem. Utfordringsbildet og målsettingene gir behov for økt innbyggerinvolvering og nye former for medvirkning enn det som tradisjonelt har vært gjort. Derfor er det behov for å utvikle nye arbeidsmetoder og samarbeidsrelasjoner for å sikre bred deltakelse og at ulike stemmer kommer til orde.

Plan- og bygningsloven stiller krav til digitale plattformer for medvirkning og innspill (§ 1-1, 5-2, 11-14). Kommunens nettsider og andre kanaler og sosiale medier skal brukes aktivt gjennom hele planprosessen, i tillegg til annonsering i aviser.

I tillegg til selve planprogrammet er det utarbeidet en digital kortversjon som vi har kalt «**Engasjer deg i fremtidens Karmøy**». Kortversjonen er mobilvennlig og kan deles på sosiale medier. Løsningen vil bidra til at informasjon om planarbeidet blir lettere tilgjengelig, og vil forhåpentligvis skape et bredere engasjement rundt de utfordringene og fremtidsmulighetene kommunen står overfor.
<https://karmoy-arealplan.netlify.app/>

I forbindelse med oppstart av planarbeidet lanseres en digital løsning for arealinnspill som vi har kalt «**Innbyggerdialog Karmøy**». Arealinnspill kan legges direkte inn i denne kartportalen. Det gjør det lettere for alle å følge med på egne og andres innspill underveis i prosessen, og bidrar til en mer åpen og transparent planprosess. Løsningen skal også benyttes ved høring av selve planforslaget.

I stedet for de tradisjonelle folkemøtene arrangeres det innbyggertorg/åpne kontordager og møter der administrasjonen er tilgjengelige for samtaler med publikum i høringsperioden. Når planprogrammet er fastsatt vil det bli satt i gang mer aktive former for medvirkning. Med utgangspunkt i temaene skissert i planprogrammet vil kommunen invitere til ulike arbeidsverksted underveis i prosessen, både for interne og eksterne deltakere.

Beredskap

Det skal utarbeides ROS- analyse i forbindelse med kommuneplanens arealdel, i tråd med PBL § 4-3.

Vurdering

Kommunedirektøren vurderer at det er behov for rullering av kommuneplanens arealdel som en naturlig oppfølging av vedtatt samfunnsdel og tilhørende arealstrategi. Gjeldende kommuneplan fra 2015 møter ikke i tilstrekkelig grad de utfordringene som Karmøysamfunnet står overfor i årene fremover. Hovedfokus i planarbeidet blir derfor å legge til rette for utviklingen av et bærekraftig og inkluderende samfunn som motvirker nedbygging av naturverdier og forvalter allerede eksisterende teknisk og sosial infrastruktur på en forsvarlig måte.

Andre viktige fokusområder er å legge til rette for attraktive byer, tettsteder og bygder, samt utvikling av et differensiert boligtilbud som kan møte de demografiske endringene Karmøysamfunnet står overfor. Rulleringen må særlig fokusere på hvordan vi gjennom ABC-kartlegging kan tilrettelegge for den ønskede utviklingen av næringsvirksomheten i kommunen. En av målsettingene Haugalandregionen har satt seg er å oppnå landets høyeste arbeidsplassvekst innen grønn energi- og industri. Regionalplan for grønn industri følges opp, og arealdelen legger til rette for bærekraftige havnæringer der det er mulig.

Kommunedirektøren oppfatter at jordvern står høyt oppe på den politiske agendaen. Både planstrategi 2020, Jordvernstrategi 2019, samfunnsdelens arealstrategi 2022 og verbalpunkt i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2023 viser at Karmøy kommune ønsker å være en foregangskommune på vern av jordbruksarealer. Stort overskudd av utbyggingsarealer/ jordvern er en problemstilling som det jobbes med i de fleste av landets kommuner. En relativt fersk oversikt viser at Karmøy kommune toppe landsstatistikken for arealreserver til boligbygging på jordbruksareal. Samtidig viser befolkningsprognosene frem mot 2050 en lavere vekst enn det Karmøy har vært vant til de siste årene. Flere faktorer vil kunne påvirke den faktiske utviklingen, men gjeldende plan har likevel et så stort overskudd av særlig boligarealer at det bør ses på om noen områder bør tilbakeføres til LNF i denne rulleringen.

Utarbeidelse av et godt kunnskapsgrunnlag som blant annet arealregnskap og analyser vil bidra til kunnskapsbaserte beslutninger. Nyere medvirkningsmetoder vil forhåpentlig skape et bredt samfunnsengasjement i prosessen mot en ny arealdel som legger til rette for en mer bærekraftig utvikling av Karmøysamfunnet.

Kommunedirektørens konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at forslag til planprogram for rullering av kommuneplanens arealdel 2022- 2031 vedtas lagt ut til høring.

Rådmannen anbefaler videre at det varsles oppstart av planarbeid, og at det åpnes for arealinnspill, samtidig med høring av planprogrammet.

Aktuelle lover, forskrifter, avtaler m.m.

Plan- og bygningsloven

Forskrift for konsekvensutredning

Vedlegg:

Forslag til planprogram - kommuneplanens arealdel 13.11.2023

Saksbehandler: Sindre Nygaard**Kommunedirektør/rådmann:** Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
	Kommunestyret	
106/23	Formannskapet	13.11.2023

Kjøp av areal tilknyttet tursti Liarlund

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1 Kommunedirektøren gis fullmakt til å inngå kjøpekontrakt for kjøp av parsell av eiendommen gnr.64, bnr. 225 i Karmøy kommune. Fullmakten gis med forbehold om at det innvilges tilskudd fra Miljødirektoratet som beskrevet i saken.

2. Ervervet finansieres ved økt bruk av ubundet investeringsfond og tilskudd fra staten. Brutto budsjettramme settes til 397 000 kroner. Tilskudd fra Miljødirektoratet er beregnet til 197 000 kroner. Netto budsjettramme (kjøp minus tilskudd) for prosjektet settes derfor til 200 000 kroner.

I bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd (2A) gjøres følgende endringer i 2023:

Investeringer i varige driftsmidler økes med 397 000 kroner.

Tilskudd fra andre økes med 197 000 kroner.

Bruk av ubundet investeringsfond økes med 200 000 kroner.

I bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 andre ledd (2B) gjøres følgende endringer i 2023:

Budsjett for Kjøp av areal tilknyttet tursti Liarlund settes til 397 000 kroner.

Saksutredning

Sammendrag

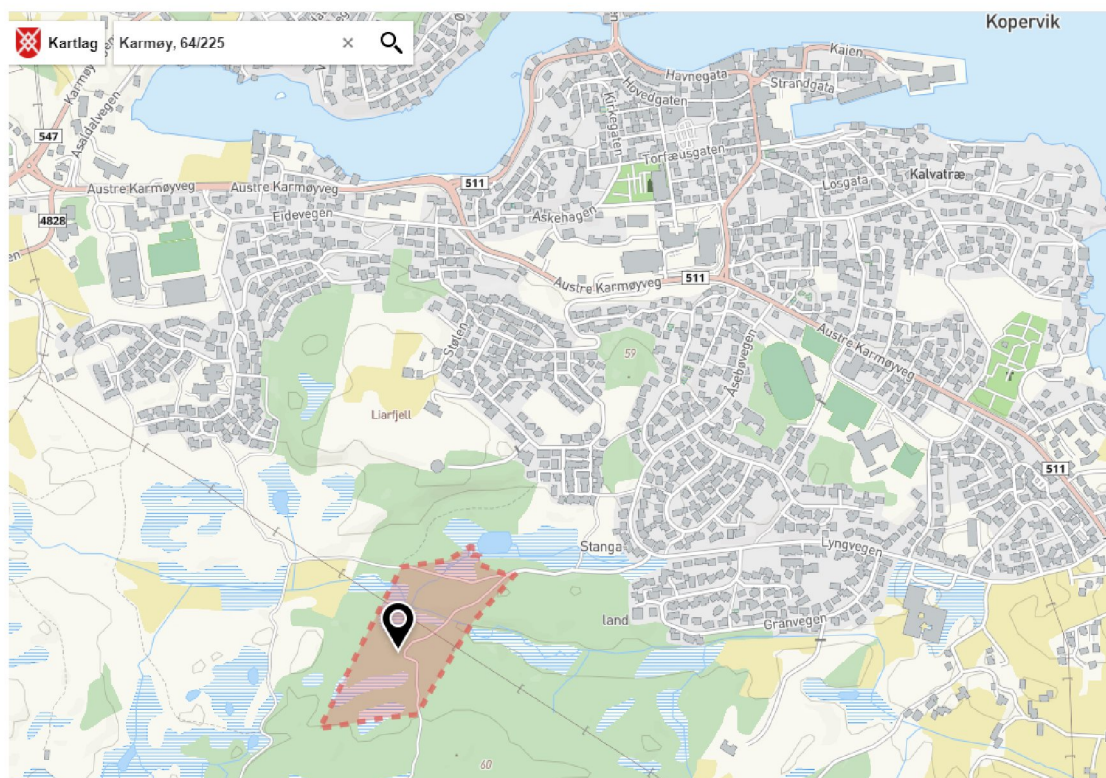
Kommunestyret skal i denne saken ta stilling til kjøp av areal som i kommuneplanen er avsatt til friluftsmål og LNRF. Arealet er tilknyttet turområdet i Liarlund og er en del av lysløypa.

Miljødirektoratet kan fatte vedtak om å gi støtte med inntil 50 % av kostnadene, for at området skal sikres som friluftsområde for allmenheten. Det er en forutsetning for kjøpet at Karmøy kommune får godkjent søknad og tilført midler til formålet fra Miljødirektoratet.

Bakgrunn for saken

Det aktuelle området er i kommuneplanen avsatt til friluftsmål og LNRF. Lysløypa er en del av denne eiendommen. For å sikre statlig sikring av området er det enighet vedrørende kjøp med eiere av eiendommen. Det vil søkes om støtte fra miljødirektoratet til kjøp av området, Støtten er

begrenset til 50 % av kommunens kostnader med å sikre arealet, oppad begrenset til kr. 197.314,-. Det er en forutsetning for kjøpsavtalen at kommunen får godkjent søknaden til miljødirektoratet.

Oversiktskart Kopervik – Liarlund, eiendom Gnr 64 Bnr 225

Saks- og faktaopplysninger

Erverv at arealer til friluftsliv gjennom statlig sikring er et av hovedmålene i kommunens plan for idrett og fysisk aktivitet.

3.2 Delmål

Anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet

Tabell 1: Oversikt over delmål for anlegg og områder, tiltak og ansvar

Delmål	Tiltak	Ansvar
Sikre allmennheten tilgang til område for fysisk aktivitet	Arealplaner og kommunal/statlig sikring	Teknisk etat

Ved å statlig sikre arealene til friluftsliv kan kommunen årlig søke om midler til friluftsformål på eiendommene. De siste årene har vi årlig mottatt mellom 300 000 og 500 000 kroner til dette.

Eiendommen gnr. 64, bnr. 225 er i kommuneplanen avsatt til friluftsområde og LNR. Eierne av eiendommen har akseptert å selge ca. 77 277 m² av arealet til Karmøy kommune. Det vedlegges som bilag 1 og 2 kartutsnitt som viser området. Prisen er avtalt til kr. 5,- pr m². Det vedlegges som bilag 3 utkast til kjøpekontrakt, som er akseptert av selger. Basert på oppgitt areal, tilsier dette en kjøpesum på kr. 386 383,- i tillegg kommer omkostninger på kr. 10 245,-.

Det er en forutsetning for avtalen at kommunen får tilsagn om støtte til kjøpet fra miljødirektoratet. For å sikre statlig sikring av friluftsområde vil det søkes om støtte til 50 % av kjøpesum gjennom denne ordning. Søknad må leveres senest 1. desember hvert år.

Vurdering

Det aktuelle området er en sentral del av lysløypa i Liarlund. Et kjøp av det aktuelle arealet vil sikre området for fremtiden til friluftsmål. Det vises i den forbindelse også til at Miljødirektoratet har som en forutsetning for statlig støtte, at området klausuleres i samsvar med formålet. Dette medfører at området ikke kan selges eller omreguleres uten samtykke fra direktoratet. Området vurderes som et viktig nærområde, og brukes av mange, jfr. Miljødirektoratets begrunnelse for å gi støtte til sikring av området. Dette er en forutsetning i kjøpekontrakt – og vil ved godkjent søknad være retningsgivende for området.

Ved å eie arealet, står kommunen friere til å utvikle arealet videre til friluftsmål, herunder får kommunen hånd om deler av tursti, som befinner seg på eiendommen. Eierforholdet gir også mulighet til å søke om ytterligere årlige tilskudd for utvikling av området, herunder oppgradere turstiene. Gjennom denne typen årlig støtte, vil kjøpesummen kunne inntjenes over få år, ved at mindre del av kostnadene trengs tas over driftsbudsjettet.

Kommunedirektørens konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at kommunestyret fatter vedtak i samsvar med forslaget.

Vedlegg:

Vedlegg 1 - Kartutsnitt Liarlund kom.plan

Vedlegg 2 - Kartutsnitt Liarlund

Vedlegg 3 - Kjøpekontrakt

Vedlegg 4 - Oversiktskart - Liarlund

Saksbehandler: Øystein Hagerup**Kommunedirektør/rådmann:**

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
107/23	Formannskapet	13.11.2023
	Kommunestyret	

Forslag om samarbeid med kommune i Ukraina

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret stiller seg positiv til å få Korosten kommune som vennskapskommune.
2. Politisk ledelse får i oppdrag å ta kontakt med Korosten kommune og vurdere områder som kan legges til grunn for et samarbeid.
3. Kommunestyret holdes orientert om den videre utvikling.

Saksutredning

Sammendrag

Karmøy formannskap har vedtatt et positivt ønske om å inngå i et kommunesamarbeid med Ukraina, og kommunen har mottatt en forespørsel direkte fra ordføreren i Korosten kommune i Ukraina. I denne saken foreslås det at kommunestyret stiller seg positiv til invitasjonen og gir politisk ledelse et oppdrag om å avtale nærmere hvordan et slikt samarbeid skal utformes.

Bakgrunn for saken

Karmøy formannskap gjorde 28. august, under sak 095/23 samlesak for spørsmål, vedtak om at:
Karmøy kommune er positive til å inngå i et kommunesamarbeid med Ukraina.
Karmøy kommune tar kontakt med KS for å finne en passende partnerkommune i Ukraina.

Karmøy kommune mottok den 26. september 2023 en forespørsel fra ordføreren i Korosten kommune i Ukraina om Karmøy kommune kan tenke seg å bli vennskapskommune med Korosten kommune (vedlegg 1). Vedlagt er også eventuelle forslag fra Korosten kommune til felles aktiviteter (vedlegg 2).

Ordføreren i Karmøy sendte et foreløpig svar fra Karmøy kommune den 25. oktober (vedlegg 3). I brevet vises det til at det har vært kommunevalg i Norge, og at det blir opp til det nye kommunestyret i Karmøy å fatte en endelig avgjørelse. Ordfører skriver at avgjørelsen forhåpentligvis vil være på plass innen årets utgang.

Karmøy kommune har fra før vennskapsavtaler med følgende fire kommuner:

Mjølby	Sverige
Hankasalmi	Finland
Holstebro	Danmark

Erfaringen med å ha vennskapskommuner har i praksis vist seg å være av mer symbolsk enn praktisk art. Det har vært noe dialog og samarbeid med Holstebro for noen år siden, mens det er mange år siden det var kontakt med de tre andre vennskapskommunene.

Kommunedirektøren kjenner også til at det har vært henvendelser fra kommuner i Tyrkia, Burundi og Kina med forespørsel om vennskapskommune. Disse har Karmøy kommune valgt å takke nei til.

THK

Invitasjonen til å bli vennskapskommune med Korosten har et noe annet utgangspunkt enn de tre tilfellene nevnt ovenfor der kommunen takket nei. Frivilligheten i Karmøy har siden 1995 hatt et samarbeid med Korosten, og det er særlig stiftelsen Tro-Håp-Kjærlighet (THK) som har stått for, og fremdeles står for, samarbeidet. THK er en tverrkirkelig organisasjon som har sitt hovedarbeid i og rundt Korosten kommune.

På slutten av nittitallet hjalp THK til med å få bygget et barnehjem i et ombygget bolighus. I den forbindelse ble det opprettet kontakt med myndighetene i byen, spesielt ordfører Volodymyr Moskalenko. Ordføreren har flere ganger besøkt Karmøy. I årene etterpå har barnehjemmet blitt utvidet, og det er reist et par andre barnehjem som et samarbeid mellom kommunen og THK. Det er innredet et hybelhus for unge jenter og gutter over 18 år som er flyttet fra barnehjemmet. Videre er det innredet en avdeling i en boligblokk med helsepersonell, fysioterapeut og kiropraktor som hjelper barn og ungdom med spesielle behov.

THK støtter skoler med diverse utstyr, og det er et stort sykehus som har fått utstyr.

THK har videre kjørt ned ca. 100 ambulanser og 15-20 brannbiler.

THK har egen trailer og kjører rundt 20 turer i året med diverse utstyr.

Åkra Videregående, Ølen Videregående og Gand Videregående skoler har bidratt, i forbindelse med Operasjon Dagsverk, ved å samle penger inn til THK gjennom flere år. Elevrådet på skolene får lagt frem flere forslag til prosjekter hvor de selv velger hvilke de går for, når prosjektet er ferdig reiser representanter for elevrådet med lærere til Korosten.

THK har arrangert flere sommerleirer på Karmøy med barn og tenåringer fra Korosten. Og THK har gjennom årene besøkt Korosten med over 200 deltakere fra Karmøy. Etter invasjonen er det kjørt ca. 95 trailerlass, med støtte fra det private næringslivet.

Etter invasjonen har flere ukrainere kommet til Karmøy; de fleste av dem via kjennskap og støtte fra THK. I følge NAV er det i dag i underkant av 700 ukrainere bosatt i Karmøy.

Styreleder, daglig leder og resten av styret ble «fristilt», slik at de som vil og kan hjelper til.

Kommunesektorens organisasjon (KS)

KS har flere års erfaring med å drive prosjekter i Ukraina, for å støtte desentralisering og utvikling av et godt styresett. I forbindelse med statsbudsjettet for 2023 sendte KS noen innspill til Utenriks- og forsvarskomiteen. Det pekes på at et kommune-til-kommunesamarbeid vil være nyttig for oppbygging og gjenoppbygging av lokalsamfunn i Ukraina. Gjenoppbyggingen av Ukraina dreier seg ikke bare om bygg og infrastruktur, men også om samfunn. I konseptet for kommunesamarbeid som KS har utredet legges det vekt på både kortsiktige og langsiktige tiltak, og med støtte fra frivillige organisasjoner og lokalt næringsliv. Samarbeidet kan også være nyttig for norske kommuner gjennom kunnskap om beredskap og håndtering av krisesituasjoner. For ytterligere informasjon (vedlegg 4).

KS har også kommet med innspill til Utenriksdepartementets arbeid med en melding til Stortinget om Nansen-programmet (vedlegg 5). Dette programmet viser til den brede politiske enighet om en

langvarig støtte til Ukraina. Etter 2014 har Ukraina arbeidet med en kommune- og desentraliseringsreform, og fremover vil gjennombyggingen av landet først og fremst foregå i kommunene. KS peker på at Nansen-programmet bør innrettes på en slik måte at lokaldemokrati og lokalt selvstyre blir styrket, og at norske kommuner sitter på verdifull kompetanse som kan bidra på dette området.

Manglende finansiering kan gjøre det utfordrende å omgjøre den gode viljen til konkrete samarbeidsprosjekter. KS ønsker derfor at stortinget setter av midler til institusjonssamarbeid mellom norske og ukrainske kommuner.

Kommunesamarbeid innebærer ikke at norske kommuner skal ta ansvar for fysisk gjenoppbygging av infrastruktur eller bygningsmasse, eller bidra med direkte investeringer. KS sitt kommunesamarbeid handler om å lære av hverandre. KS beskriver at norske kommuner kan gi gode råd, for eksempel om administrativ kompetanse, utvikling av planverktøy, strategier for effektiv innbyggermedvirkning og tiltak for å styrke lokaldemokratiet og et godt styresett.

Kommunedirektørens vurdering

Erfaringen med de eksisterende vennskapskommunene Karmøy har, er at de har vist seg å ha liten praktisk betydning i det daglige. Samtidig skal en kanskje ikke undervurdere den symbolske betydning av å ha vennskapskommuner med naboland og/eller utvalgte land. Ikke minst i turbulente tider.

Det er frivilligheten i Karmøy som har hatt et langvarig samarbeid med Korosten kommune, og kommunedirektøren mener dette taler for at kommunen går videre med planen om å inngå avtale med Korosten. Erfaringen fra de tidligere vennskapsavtalene er at det i liten grad har foreligget noe program for, eller forståelse av, hva en kan samarbeide om. Utgangspunktet denne gangen er annerledes, da det frivillige Karmøy allerede har et omfattende samarbeid oppe og går.

Kommunedirektøren mener det er viktig at den politiske siden sitter i førersetet når slike avtaler eventuelt inngås. Det foreslås derfor at den politiske ledelsen får i oppdrag å utforske muligheter for et samarbeid og en avtale. Kommunedirektøren kan stille med administrativ kompetanse om og når dette er aktuelt. Det foreslås videre at dialogen med Korosten starter så raskt som mulig, og at nødvendige og ønskelige avtaler er på plass innen sommeren 2024.

Vedlegg:

- 1 - invitasjon fra Korosten (1)
- 2 - innspill fra Korosten
- 3 - brev fra ordfører i Karmøy
- 4 - innspill til høring
- 5 - Nansenprogrammet

Saksbehandler: Per Velde**Kommunedirektør/rådmann:** Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
108/23	Formannskapet	13.11.2023
	Kommunestyret	

Etablering av Haugalandsrådet Interkommunalt politisk råd, og endring av selskapsavtale i Haugaland Vekst IKS

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Karmøy kommunestyre vedtar samarbeidsavtalen for Haugalandsrådet IPR og de nødvendige endringene i selskapsavtalen for Haugaland vekst IKS, slik de ligger i saken fra representantskapet i Haugaland Vekst IKS, datert 11. august 2023.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren komme tilbake til kommunestyret med saksframlegg til eierstrategi for Haugaland Vekst IKS

Saksutredning

Sammendrag

I denne saken skal kommunestyret skal ta stilling til opprettelsen av «Haugalandsrådet Interkommunalt politisk råd». Dette er en fortsettelse av det som til nå har vært Regionrådet for Haugalandet. Det er endringer i kommuneloven som gir et behov for å endre organiseringen.

Et «interkommunalt politisk råd» er et politisk samarbeidsorgan mellom to eller flere kommuner, som kan gis myndighet til å treffe vedtak om interne forhold i samarbeidet og til å forvalte tilskuddsordninger, men kan ikke gis myndighet til å treffe «enkeltvedtak».

I den nye revisjonen av kommuneloven må interkommunale politiske råd, registreres som egne juridiske rettssubjekter. Dette betyr at dagens «Regionrådet for Haugalandet», hvor Haugaland Vekst IKS i dag har en «sideoppgave» om å ivareta sekretariatfunksjonen, må opprettes som et eget rettssubjekt, og skilles juridisk fra Haugaland Vekst IKS. Eierforholdet mellom de ti kommunene på Haugalandet blir det samme som i Haugaland Vekst IKS.

Formelt må det inngås en «Samarbeidsavtale for Haugalandsrådet Interkommunalt politisk råd», mellom de ti kommunene på Haugalandet, (se vedlegg). Sekretariatfunksjonen er foreslått fortsatt skal bli ivaretatt av Haugaland Vekst IKS.

Deling av det politiske formålet i «regionrådet» og det mer administrative formålet i Haugaland Vekst IKS, knyttet til «næringsutvikling», vil nå kunne klargjøres og styrkes. Dette vil kommunedirektøren arbeide videre med, og framlegge en ny politisk sak senere, hvor det utarbeides en eierstrategi for Haugaland Vekst IKS.

Årsaken til at dette ikke gjøres nå samtidig, er at kommunene har fått en frist ut 2024, om å etablere «interkommunale politiske råd» som egne rettssubjekter. Fristen er vurdert av kommunedirektørene i deltakerkommunene å være for kort til å ha klar en eierstrategi for selskapet.

Det er utarbeidet tilsvarende sak til politisk behandling i alle de 10 kommunene på Haugalandet.

Bakgrunn for saken

Karmøy kommune er sammen med de ni andre kommunene i regionen og Rogaland fylkeskommune, som alle er medeiere i Haugaland Vekst IKS, og som også er representert i «Regionrådet for Haugalandet».

«Regionrådet er i dag regulert som en del av det interkommunale selskapet, Haugaland Vekst IKS. Etter ny kommunelov er det nå en felles forståelse av at et slikt regionalt politisk råd ikke kan organiseres som en del av et IKS. Det må derfor utarbeides en ny samarbeidsavtale om dette, og rådet blir et eget «rettssubjekt». Tilsvarende må og gjøres for andre råd, som for eksempel Sunnhordlandsrådet, Ryfylkerådet og Hardangerrådet.

Styret, regionrådet og administrasjonen i Haugaland Vekst har hatt saken opp i flere møter, samt hatt kontakt med advokatene i Samfunnsbedriftene (tidligere KS-bedrift) og Karmøy kommune. I møtet 11. august 2023, vedtok representantskapet å sende avtalen over til kommunene for endelig kommunestyrevedtak. Vedtaket fører til at det må gjøres noen endringer i selskapsavtalen for Haugaland vekst IKS.

Vedtaket i representantskapsmøtet 11. august, ble slik:

1. *Representantskapet vedtek «Samarbeidsavtale for Haugalandsrådet interkommunale politiske råd» slik det ligg i framlegget, og ber om at Haugaland vekst sender dette til eigarkommunane for vedtak i kommunestyra.*
2. *Som følgje av vedtaket om «samarbeidsavtale for Haugalandsrådet interkommunale politiske råd» blir det gjort nødvendige endringar i «Selskapsavtale for Haugaland Vekst IKS» i paragrafane 3 og 7, 15 og 18 og 20, slik det er lagt fram i møtet.*
3. *Representantskapet ser at det må gjerast ytterlegare endringar i «Selskapsavtalen for Haugaland vekst IKS», og ber om sak på dette til fyrste representantskapsmøte i 2024.*
4. *Representantskapet ber kommunedirektørgruppa om å starta arbeid for å få laga og vedteke ein samla eigarstrategi for Haugaland vekst IKS*

Saks- og faktaopplysninger

Situasjonen i dag

Regionrådet er i dag sammensatt av ordførerne og kommunedirektørene i kommunene. I tillegg møter fylkesordfører. De lokale stortingspolitikere blir og invitert til alle møta. Rådet har møter 5-6 ganger i året, og tar opp de samme områdene som selskapet gjør, men i tillegg kan rådet ta opp andre aktuelle samarbeidsprosjekt som kan være interessante. Møtene er åpne. Innkallinger og protokoller blir sendt kommunene og ligger åpent tilgjengelig.

Haugaland Vekst IKS er et selskap som, i tillegg til å være sekretariat for regionrådet, har som formål å drive regionalt utviklingsarbeid på vegne av kommunene. Arbeidet skal bidra til øke samhandling, øke attraktivitet og øke verdiskaping i regionen. Regionen består av de ti kommunene på Haugalandet og indre Ryfylke. Prioritering av arbeidet skjer gjennom vedtak av «Veikart for Haugalandet 2021-2025». Handlingsplan blir prioritert hvert år, sist i desember 2022.

Viktige arbeidsområder for selskapet har de siste årene blant annet vært:

- Påvirkningsarbeid og koordineringsarbeid knyttet til havvindutbygging, reiseliv, «Grønt industriløft» og generell næringsutvikling i området.
- Påvirkning og koordinering av samferdselsutfordringer knyttet til vei og flyplass gjennom arrangement av konferanser, tilrettelegging av møter og utredningsarbeid.
- Kontakt med sentrale politikere og med Storting og departement. Tilrettelegging for møteplasser mellom lokale ordførere og sentrale politikere.
- Arbeid for å vise fram regionen som et attraktivt sted å bo, særlig rettet mot unge.
- Arbeid for å ha statlige og fylkeskommunale arbeidsplasser i regionen.
- 8 av kommunene er i tillegg med i HSA (Haugaland skole og arbeidsliv), som arbeider for å skapa gode relasjoner mellom skole og næringsliv, samt gi god rådgiving til unge.

Endringsframlegg

Regionrådet har valgt en løsning som ikke gir så store praktiske endringer, og for kommunene vil det meste i stor grad framstå likt som i dag. Regionrådet har valgt å endre navn til «Haugalandsrådet IPR». Dette blir et eget rettssubjekt, men organisert som en «søsterorganisasjon» til Haugaland Vekst IKS. Dette gjør at IKS-et fremdeles kan være et sekretariat for rådet.

Representantskapet i de to «selskapene» kan da være identiske. Et annet alternativ kunne være at regionrådet ikke ble eget rettssubjekt, men blei innlemma i kontorkommunen, dvs. i Haugesund kommune sitt regnskap. Regionrådet har valgt ikke å gå inn for dette alternativet.

Samarbeidsavtale for Haugalandsrådet IPR

Forslag til avtale tar utgangspunkt i avtalen som gjelder for Haugaland Vekst IKS i dag, og det er lagt til rette for at det ikke skal skje store endringer i måten regionrådet og Haugaland Vekst i dag blir oppfattet i kommunene. Likevel tar avtalen høyde for det som ligger i kapittel 18 i kommunelova. De viktigste momentene er følgende:

- Regionrådet bestemte i møtet juni 2023 at navnet skulle være «Haugalandsrådet». Etter kommuneloven skal det i tillegg hete «interkommunalt politisk råd». I det videre er dette forkorta til «IPR».
- Det er lagt til rette for at dette er to «søsterorganisasjoner». Dette blir gjort for at Haugalandsrådet IPR kan nytte Haugaland Vekst IKS som sekretariat uten at det er behov for anbudsrunde. «Sekretariatsfunksjonen» er skrevet inn i avtalen. I følge advokatene i Samfunnsbedriftene (tidligere KS Bedrift) er det da en forutsetning at det er identiske representantskap i Haugaland vekst IKS og Haugalandsrådet IPR. Det er også slik at deltakelse i Haugalandsrådet er avhengig av medlemskap i Haugaland Vekst og vice versa. Dette må formaliseres gjennom en samarbeidsavtale.
- Kommunedirektører og fylkesdirektør kan ikke gis stemmerett i rådet eller i underliggende organ, dersom disse kan ta egne avgjørelser, (kommuneloven § 7-3 b). De har etter avtalen tale- og forslagsrett som i dag, men de kan t.d. ikke lenger få delegert fullmakt til å stemme når ordfører er borte. En eventuell kommunedirektør i arbeidsutvalget vil også maksimalt ha tale- og forslagsrett.
- I økonomisk innbetaling er det lagt til grunn at alle kommunene betaler inn lik «grunnsum». Grunnsummen er lik grunnsummen som kvar kommune i dag betaler til Haugaland Vekst, og erstatter denne. Det skal derfor ikke bli økte kostnader knyttet til endringene.
- Myndighet til å avgjøre bruk av «Regionrådets fond» blir lagt til Haugalandsrådet IPR.

Endret selskapsavtale for Haugaland Vekst IKS.

I utgangspunktet er det gjort tre reelle endringer i denne avtalen. Alle disse er en konsekvens av

samarbeidsavtalen om Haugalandrådet IPR:

- Alle punktene som viser til regionrådet er tatt bort, med unntak av at «sekretariatsfunksjonen» i Haugaland Vekst IKS for Haugalandrådet IPR er skrevet inn.
- Finansieringen er endret slik at «grunnsummen» som hver kommune skal betale blir tatt bort og overført til finansiering av Haugalandrådet IPR. Summen for hver innbygger er indeksregulert til nærmeste krone. Ellers er finansieringen «uendret», slik at innbetaling fra hver kommune, samlet til de to «selskapene», blir lik som det ville vært uten denne utskillelsen.
- Sammenhengen mellom deltakelsen i Haugalandrådet IPR og Haugaland Vekst IKS er skrevet inn.

Endringsframlegget vises med «rød» skrift i vedlegget. Det er siden selskapsavtalen ble vedtatt i 2018 gjort sentrale lovendringer i flere lover som har innvirkning på selskapsavtalen. Representantskapet har valgt å be om en egen sak om selskapsavtalen med litt videre perspektiv, og disse endringene vil da komme inn i den nye saken senere.

Økonomi

I dag er finansieringen av Haugaland Vekst IKS satt sammen av bidrag fra kommunene, driftstilskudd fra Rogaland fylkeskommune og prosjektinntekter. Bidraget fra kommunene er satt sammen av en grunnsum og et bidrag pr. innbygger.

I saksframlegget som ligger til behandling, er det lagt til grunn at betalingen fra hver kommune vil være den samme under den nye organiseringen.

Det blir foreslått at Haugalandrådet IPR blir finansiert gjennom et fast beløp fra hver kommune. Dette beløpet er tilnærmet likt grunnsummen kvar kommune betaler inn til Haugaland Vekst etter dagens avtale. Utgiftene til Haugalandrådet IPR vil være betaling for sekretariattjenester, del av husleie- og kontorkostnader, samt utgiftene til selve møtene. Dei to første punktene vil gå inn i en avtale med Haugaland Vekst IKS om tjenestekjøp. Erfaringene tilsier at grunnsummen vil være stor nok til å dekke disse kostnadene.

Betalingen som baserer seg på antallet innbyggere i kommunen, som i dag er en del av innbetalingen til Haugaland Vekst, vil fremdeles gå til Haugaland Vekst IKS. Denne er i avtalen tilnærmet indeksregulert fra beløpet som står i gjeldende avtale. Det er ikke gjort endringer i hvilke faktorer de ulike kommunene skal ha i utrekningen.

Den enkelte deltakerkommune i et interkommunalt politisk råd har ubegrenset økonomisk ansvar for sin andel av rådets forpliktelser. Til sammen utgjør andelene rådets samlede forpliktelser. Dette er tilsvarende som i et interkommunalt selskap (IKS).

Kommunene opprettet i forrige periode et eget «Regionrådets fond». Det ble vedtatt egne retningslinjer som kommunestyret godkjente. Det er foreslått at det blir Haugalandrådet IPR som i fortsettelsen har vedtaksretten over dette fondet.

Kommunedirektørens konklusjon

Representantskapet i Haugaland Vekst IKS, består av ordførerne i eierkommunene. Det er representantskapet som tilrår at kommunestyret godkjenner samarbeidsavtalen om Haugalandrådet IPR, og de nødvendige endringene i selskapsavtalen for Haugaland Vekst IKS.

Endringen medfører ikke endringer i kommunens kostnader, som vil bli lik som dagens ordning.

Avtalene gjør at selskapet og rådet har ordninger som er i samsvar med endringene i kommuneloven, samtidig som dagens praksis kan fortsette uten store endringer i forhold til i dag. Endringene gjør at

det blir et tydeligere skille mellom «Haugalandsrådet», og Haugaland Vekst IKS. Haugalandsrådet skal være et politisk organ, hvor det som for så vidt kan ta opp alle saker som har et regionalt perspektiv. Haugaland Vekst IKS skal på sin side arbeide på oppdrag fra kommunene, og bidra til samhandling for å oppnå målene knyttet til verdiskaping og attraktivitet i regionen.

Arbeidet med denne saken, samt ny IKS-lov som Stortinget vedtok i juni, tilsier at det bør gjøres flere endringer i selskapsavtalen for Haugaland Vekst IKS. I denne saken er det likevel bare foreslått de endringene som må gjøres for at «Haugalandsrådet» kan starte arbeidet i 2024. I behandlingen i regionrådet og representantskapet kom det også fram et ønske om at det i tillegg var behov for å utarbeide en eierstrategi for Haugaland Vekst IKS. Det henstilles til selskapets deltakerkommuner å starte arbeidet med en felles eierstrategi for Haugaland Vekst IKS. Da er det en naturlig følge at det også kommer nye endringer i selskapsavtalen. Kommunedirektøren vil i samarbeid med de øvrige deltakerkommunene, utarbeide en eierstrategi for selskapet, og komme tilbake til kommunestyret med en egen sak om dette på et seinere tidspunkt.

Kommunedirektøren vil gjøre kommunestyret oppmerksom på at dersom et av kommunestyrene ikke godkjenner de to avtalene slik de ligger i saken, så må saken tilbake til kommunestyrene i alle deltakerkommunene.

Aktuelle lover, forskrifter, avtaler m.m.

Kommuneloven kapittel 18

Vedlegg:

23-02 Samarbeidsavtale for Haugalandsrådet IPR - framlegg representantskapet

23-02 Selskapsavtale for Haugaland vekst IKS - revidert framlegg til representantskapet

23-02 Protokoll fra representantskapet i Haugaland Vekst IKS 11.08.23, etablering av IPR

Saksbehandler: Lene Yvonne Kvilhaug

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
109/23	Formannskapet	13.11.2023

Samlesak for referatsaker

Underliggende saker:

220/23, Lærerutdanningen ved UiS feirer 70 år i 2024 - søknad om økonomisk støtte

221/23, Svar lovlighetskontroll - brannstasjon på Raglamyr-økt budsjetttramme

222/23, Høring - endringer i utdanningsplanen i samfunnsmedisin

223/23, Høring - Forslag til endringer i pasientbetalingsforskriften, skatteloven og skattelovforskriften vedrørende helseforetaks tilbud om NIPT

224/23, Høring - forslag til midlertidige endringer i integreringsforskriften (økt arbeidsretting av introduksjonsprogrammet)

225/23, Høring - hjelpetiltak for familier med barn mellom 0-6 år

226/23, Høring - NOU 2023:25 Omstilling til lavutslipp - Veivalg for klimapolitikken mot 2050 - rapport av Klimautvalget 2050

227/23, Høring av Barnevernsinstitusjonsutvalgets NOU 2023:24

228/23, Høring av endringer i barnehageloven med forskrifter (Styring og finansiering av barnehagesektoren)

229/23, Høring av vurdering i modulstrukturert opplæring for voksne

230/23, Høring om endringer i forskrift om fremmede organismer - presiseringer og endring av § 26

231/23, Offentlig høring av Strømutvalgets rapport

232/23, Orientering om høring -NOU201 På høy tid- Realisering av funksjonshindredes rettigheter

KARMØY KOMMUNE

Dato: 07.11.2023

Arkivsak-ID.: 23/9786

JournalpostID: 23/50423

Saksbehandler: Lene Yvonne Kvilhaug

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
110/23	Formannskapet	13.11.2023

Samlesak for spørsmål